Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII Ч. 142. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 31-го ЛИПНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 31, 1981 No. 142. VOL LXXXVIII

АД ГОК КОМІТЕТ ПРОДОВЖУЄ ПРАЦЮ

Філядельфія, Па. — З Філядельфійського Комітету Оборони Людських і Національних Прав України повідомляють, що нещодавно заснований у Вашінгтоні Комітет для балтійців і України, який очолює конгресмен Чарлз Догерті, демократ з Пенсильванії, а допомагає йому Браєн Доннелі, демократ з Массачусетс, вже нараховує 25 законодавців.

З цим Ад гок комітетом Уляна Мазуркевич і філядельфійський Комітет, який вона очолює, відбули побачення в столиці країни, в понеділок, 22-го липня.

Конґресмен Доґерті підтвердив своє бажання допомогти праці філядельфійського Комітету обороняти інтереси багатьох засуджених в СССР українців. На засіданні українці інформували конгресмена про найновіший стан переслідування Раїси Руденко, дружини ув'язненого голови УГГ Миколи Руденка, про зникнення якої подавало Закордонне Представництво УГГ. Українська делеґація просила, щоб Догерті і Доннелі піднесли справу Раїси Руденко на форумі Палати Репрезентатів. Загальний стан розгромленої Української Гельсінкської Групи в Києві також був дискутований.

Конґресмен Догерті сказав, що він звернеться до всіх членів Ад гок Комітету балтійців і України, щоб прибули на відкриту сесію Підкомісії людських прав і міжнародних організацій у Конгресі й разом виявили своє стурбування долею Раїси Руденко. Ця сесія була запляновання на вівторок, 28-го липня. На ній була справа оборони двох ув'язнених в СССР з політичних причин осіб, справа Юрія Шухевича і Анатолія Щаранського. Щодо Шухевича, то ці конгресмени закликали Конґрес висловити свої побажання аж до вимоги до Уряду СССР, щоб він припинив понад 30-річне ув'язнення Шухевича і дозволив йому і його родині еміґрувати з Совєтського Союзу.

На цю сесію в Конгресі були запрошені як свідки **Уляна Мазуркевич** і д-р Ніна Строката-Караванська, член Української Гельксінської Групи.

До цього діяльного Ад Гок Комітету в Конгресі належить найбільше конгресменів з Пенсильванії (сім), на другому місці Ню Йорк з шістьома конґресменами, далі йдуть стейти Іллиной — три члени, Ню Джерзі — два члени, Огайо — два члени і по одному з Висконсин, Мичиген і Массачусетс.

Комітет закликає українських громадян, щоб вони зверталися до своїх конгресменів з проханням стати членами Ад гок комітету.

Щадниця „Тризуб" в Нюарку міняє статут

Нюарк, Н. Дж. — Заложена 1922 року на стейтовому статуті щадниця „Тризуб" у Нюарку переходить на федеральний статут. Після майже 60 років успішної діяльности й розвитку щадниця „Тризуб", згідно з опінією її теперішнього керівництва, краще буде розвиватися й успішніше виконувати свою службу громаді на новому статуті, як повідомляє щоденник „Стар-Леджер" в Нюарку.

Зміна статуту, на що вже внесено аплікацію до відповідної федеральної установи, потягне за собою зміну назви на „Тризуб — Федеральне ощадностеве й позичкове товариство". Таким чином „Тризуб стане 28-ою з черги того рода установою в стейті Н. Дж. Керівництво „Тризуба" підкреслює, що воно не мало ніяких труднощів зі стейтовими контрольними установами, але „Наша дирекція відчуває, що зміна на федеральний статут дасть більше можливостей та збільшить наші спроможності нашим клієнтам", як подає щоденник. Так само газета здогадується, що основною причиною переходу на федеральний статут є плянування дирекції перенести центральний осідок „Тризуба" в Нюарку до іншої місцевости. Досвід інших того рода установ показує, що стейтові уряди не дають дозволу перенестися до іншої місцевости, хіба у вийняткових випадках, зате федеральні не роблять ніяких труднощів у цьому напрямі. Дирекція „Тризуба" вже в найближчому часі поділиться з громадою, а зокрема зі своїми щадниками своїми плянами на найближче майбутнє.

У сучасному важкому для щаднично-позичкових товариств часі „Тризуб" потерпів відносно мало, сказано в газеті, хоч і йому не вдалося „уникнути червоного", тобто невеликого дефіциту. З кінцем 1980 року „Тризуб" мав вартість 1,339 мільйона долярів. З кінцем 30-го червня ця щадниця мала депозитів на суму 19,334 мільйона дол., а її майно виносило 21,419 мільйона дол. Щадницю очолює Юрій Гальський.

В Америці

НЕДАВНЯ СМЕРТЬ лівійського студента і тайванського професора дають причини для побоювань, що „кемпуси" американських коледжів по всій країні просякнуті закордонними шпигунами. Тіло лівійського студента Набіля Абузед Мансоура, знайдено було у багажнику авта в Огдені, Юта, і ФБІ почало розслідування з метою встановити причину вбивства. Здогадуються, що цією причиною могло бути те, що цей студент не послухався наказу уряду президента Лівії Муаммара Каддафі повернутися до Лівії. Натомість тайванця Чен Венчена, професора математики в Карнеґі-Меллон університеті в Пітсбурґу, знайдено мертвим в Тайвані після 13-годинного допитування про його здогадну діяльність в ЗСА. Тайванські офіційні речники заявили, що він вискочив із вікна будинку і забився. Підкомісія Палати Репрезентантів 30-го липня мала переслухування з метою зібрати матеріяли про хвилю тероризму по кемпусах.

ЩОБ ЗАСПОКОЇТИ республіканське ліве крило, незадоволене номінацією Сандри Дей О'Коннор на суддю Найвищого Суду, Білий Дім незабаром пішле „сиґнал", що уряд президента Роналда Реґена підтримуватиме сильне протиабортне законодавство і, можливо, якісь заходи, що торкатимуться молитви в школах.

ДОБРОЮ НОВИНОЮ для американських фермерів був закуп Совєтським Союзом 450,000 тонн кукурудзи, про що повідомлено 24-го липня, і що було першим продажем, відколи президент Роналд Реґен наклав ембарґо на продаж совєтам збіжжя. Продовження торгівлі з СССР, переговори про що мають відбутися у Відні на початку серпня, привітали фармери, бо вони збирають цього року найбільший врожай пшениці і третій по величині врожай кукурудзи.

Є НАГОДА для нюйоркчан пізнати дещо китайську культуру, таємничу для більшости, коли славнозвісна і зовсім інша від европейської опера з Китаю буде давати свої вистави в приміщенні Метрополітен опери в Ню Йорку від середи, 12-го серпня, до неділі, 23-го серпня.

РАЇСУ РУДЕНКО ЗААРЕШТОВАНО В КИЄВІ

Ню Йорк, Н.Й. — „Новое Русское Слово" в числі з четверга, 30-го липня, подало за бюлетенем Кроніда Любарського „Новосты СССР", який виходить у Франції, вістку про арешт Раїси Руденко, дружини ув'язненого голови Української Гельсінкської Групи в Києві, письменника-поета та есеїста Миколи Руденка. Цей арешт відбувся вже 15-го квітня цього року в Києві, і Раїсі Руденко пред'явлено обвинувачення за статтею 62-ою Карного Кодексу УССР (стаття аналогічна до статті 72-ої КК РСФСР).

Ще 18-го травня, в Києві по справі Раїси Руденко було переведено обшук в Лариси Мурженко і сконфісковано листи її мужа О. Мурженка, українського політв'язня. Вилучено в неї також машинописні тексти і фотографії.

Півтора року тому, в січні 1980 року, Раїсу Руденко було притримано в Москві на залізничному двірці і там обшукано. Тоді в неї вилучено листа українського історика-політв'язня, Юрія Бадзя. лист був висланий з табору, де Ю. Бадзьо відбуває покарання, поза адміністраційною цензурою.

За місяць до арешту Раїсу Руденко в Києві, 21-го березня цього року, ограбував якийсь невідомий, вихопивши в неї ручну торбинку, де були вірші її чоловіка, які надійшли до неї поза таборовою цензурою з місця Руденкового ув'язнення.

Цю вістку за бюлетенем Любарського також передрукувала газета „Русская Мысль", яка, як і бюлетень, виходить у Парижі.

Як відомо із ч. 124 „Свободи", з 7-го липня, Раїса Руденко була десь „зникла" з 14-го квітня ц. р. в Києві, про що подавало Закордонне Представництво УГГ. Тепер відомо, що це зникнення — це був арешт.

ЗАСУДИЛИ ЧЕСЬКОГО ДИСИДЕНТА

Відень, Австрія. — Австрійське радіо повідомило, з достовірних джерел, що празький комуністичний суд присудив відомого чеського національного діяча Рудольфа Баттека за його патріотичну діяльність до сім і пів року тюрми, а після звільнення з тюрми до трьох років поліційного нагляду з постійним обов'язком голоситися періодично до поліційного уряду та з позбавленням права подорожувати.

Баттек належав до комітету, який взяв на себе обов'язок боронити права громадян Чехо-Словаччини перед надужиттям комуністичного уряду, а також комуністичної монопартії. Крім нього до цього комітету належали ще й інші відомі діячі й письменники на чолі з відомим драматургом Вацлавом Гавелем, якого недавно засуджено на п'ять років тюрми. Крім членів комітету співпрацює з ним цілий ряд різних видатних діячів і це власне було одною з головних причин арешту членів комітету і засуду на довгі роки тюрми. Довший час комуністична влада намагалася зізолювати комітет і його членів, але це їй аж ніяк не вдалося й тому вона перейшла до драстичніших заходів.

Перед тим членів комітету переслідувано в їхньому приватному житті, позбавлено різних прав, що їх має кожен громадянин, усувано з праці, не друковано їхніх творів у офіційних видавництвах, а інших в Чехо-Словаччині немає, та не дозволювано їм не тільки виїздити за кордон, але й кореспондувати з приятелями й родиною за кордоном.

Від арешту Баттека до його суду й засуду пройшло 13 місяців, бо поліція й комуністична партія намагалися всіми можливими засобами переконати його до зміни думки, до засудження свого поступування та до видання товаришів праці.

Коли ж остаточно поліція переконалася, що Баттек не піде шляхом зради його засуджено за „антидержавну підривну діяльність". Як і в усіх сателітних країнах карний кодекс і судова процедура в ЧСР кваліфікують людські поступки згідно з кожночасними потребами комуністичного режиму і з вимогами тайної поліції, а присуди западають не на підставі пред'явлених прокуратурою доказів, а на підставі зізнань і опіній поліційних аґентів та підставлених поліцією свідків.

У ПОЛЬЩІ НЕЗАДОВОЛЕННЯ ЗРОСТАЄ

Варшава, Польща. — Поглиблена харчова криза, неполадки розділів харчів, високі ціни викликають щораз ширше незадоволення серед населення. Керівні польські чинники зближаються до моменту, коли треба буде виступати з радикальними плянами й пропозиціями, яких досі немає, — твердять західні аналітики.

Господарський застій у Польщі далі поглиблюється. Промислова продукція падає далі, промислових товарів не прибуває, ані збільшуються харчові засоби.

Давні занедбання в сільському господарстві відбиваються щораз важче на в вижилвленню населення, а усунути їх можна щойно з часом, найраніше слідуючого року якщо вже тепер перевести значні переставлення в плянуванні й методах господарки. Перед поляками постають завдання, що їх дуже важко виконати. А до цього долучується ще неприхильна постава Совєтського Союзу, який радше хотів би заломання в Польщі, а не виходу з критичного положення.

Інформаційне аґентство Ройтерс повідомляє, що в різних пунктах середньої Польщі частішають випадки коротких страйків, масових виступів на вулицях, припинення праці, демонстрацій тощо. Промисловий центр Польщі Лодзь був місцем демонстраційних виступів обслуги міського трнспорту, до яких долучилися водії вантажних машин. Деякі вулиці міста виповнилися демонструючими водіями, автобусами й вантажними автомашинами, на яких появилися написи з вимогами більше хліба і м'яса. Лодзь має дуже міцні елементи, які сприяють рішучій політиці компартії і вимагають послідовної співпраці з Москвою, але, не зважаючи на це, саме в Лодзі помітне хвилювання й незадоволення. Серед населення появилися непровірені й покищо малоправдоподібні вістки, що це проросійські групи організовують неполадки, щоб доказати урядові й новообраним керівним органам партії конечність зміни політики.

В Ченстохові не лише застрайкували робітники в деяких галузях місцевого промислу, але профспілка „Солідарносьць", відділення в Ченстохові, заповіла організовані профспілкою робітничі виступи. Уряд ґенерала Ярузельського поставив категоричну вимогу припинити страйки на якийсь час, але є правдоподібність, що профспілки не послухають цього.

ПОЛОЖЕНО ОСНОВИ ПІД НОВУ ЕКОНОМІЧНУ ПОЛІТИКУ ЗСА

ПОДАТКИ БУДУТЬ ЗНИЖЕНІ НА 25 ВІДСОТКІВ

Вашінгтон. — Після схвалення Конгресом ЗСА проєкту державного бюджету президента Роналда Реґена, в якому були скорочення витрат на 36 більйонів долярів, чим започатковано кладення основ під нову економічну політику ЗСА, схвалення обнижки податків є завершенням цього процесу.

В середу, 29-го липня, Палата Репрезентантів схвалила проєкт Президента обнизити на 25 відсотків на протязі трьох років прибутковий податок та внести цілий ряд облегчуючих змін, як для поодиноких людей, так і для підприємств. Зміни ці дають у висліді після трьох років суму 150 більйонів долярів, яка залишиться в руках громадськости ЗСА, а не перейде у формі податків державі. В Сенаті цей законопроєкт перейшов більшістю 89 до 11 голосів.

Палата Репрезентантів має значну демократичну більшість. Керівництво демократів у Конґресі, а зокрема демократичної фракції в Палаті протиставилося пропонованій Президентом обнижці податків, бо вона вдаряла в основи господарської політики демократів і загрожувала всім тим настановам й ухвалам, які вони зуміли перевести останніми роками, маючи більшість в обидвох Палатах Конґресу. Одначе Президентові вдалося прихилити на свій бік 48 демократичних конґресменів, що забезпечило його остаточну перемогу. В Палаті було 238 голосів за прийняттям проєкту Президента і 195 проти, а в пізнішому голосуванні ця перевага зросла до 323 за і 107 проти. Це є третя з черги перемога республіканського Президента в Палаті Репрезентантів. Дві перші перемоги мали місце в голосуваннях над державним бюджетом. Потрійна перемога Президента вказує на добрі шанси створити відносно тривалу двопартійну більшість в Палаті Репрезентантів і тим забезпечити послідовне переведення в життя заповіджених ним реформ нового Уряду.

Обнижка податків обнімає прибуткові податки всіх індивідуальних платників, податки для підприємств, податкові вигоди для щадників і привілеї для ощадностевих установ, зменшення податків від подарунків та від спадків і полегші для власників нафтових піль та для нафтових фірм. Остання реформа має в першу чергу на меті створити додаткові фінансові резерви для розшуків і бурінь за новими покладами нафти.

Заки дійшло до перемоги Президента відбулася гаряча дебата на форумі Палати Репрезентантів, а за кулісами акція приєднання прихильників для його проєкту серед демократів, в якій взяв участь сам Президент і всі його співробітники. Власне завдяки його вийнятковій активній інтервенції і публічним виступам для приєднуваня зрозуміння до його проєктів серед широких громадських кіл перемога була уможливлена. Спротив демократів різними маневрами й пропозиціями унеможливити схвалення проєкту Президента повністю завели. Це є великою й вагомою невдачею в першу чергу спікера Палати Томаса О'Ніла, а в слід за тим предсідника Комісії засобів і способів Палати Репрезентантів, яку очолює демократ з Чікаґо Ден Ростенковскі. На думку компетентних спостерігачів перемога Президента й її умови вирішно заважать на дальшому розвитку подій у внутрішній політиці ЗСА.

„ВЕСІЛЛЯ СТОЛІТТЯ" В ЛОНДОНІ

Принц Чарлз і принцеса Діяна на сходах катедри св. Павла після шлюбу

Лондон, Англія. — При участі великих людських мас, зі захованням стародавнього ритуалу й обрядів відбулося вінчання британського престолонаслідника Чарлза з 20-літньою Діяною Спенсер.

Декілька тисяч гостей були запрошені на весільні церемонії, але на ділі мільйони англійців взяли участь обставивши вулиці й церкву чв. Павла, де молода пара отримала шлюбні благословення від Голови Англіканської Церкви, архиєпископа Кентербері Роберта Рансі, колишнього командира панцерних військ і героя Другої світової війни.

Глава англійської Церкви виголосив проповідь, у якій він вірно відбив думки й почування мільйонів: „Хай тягарі, які ми накладаємо на них будуть вирівняні любов'ю, якою ми їх будем підтримувати в роках, що прийдуть. Як довго вони житимуть, вони будуть свідомі, що в хвилині, коли вони складали собі взаємні обіти перед вівтарем Всемогучого, вони були окружені і підтримувані не лише глядачами, але щирим прив'язанням і гарячими молитвами мільйонів приятелів".

Спостерігачі вважають, що весільні церемонії, які передавалися телебаченням по всьому світі, приглядалося понад більйон осіб. Світова преса назвала цю повну помпи церемонію „весіллям століття".

ЧОТИРНАДЦЯТЬ В'ЯЗНІВ, членів баскської сепаратистичної організації ЕТА розпочали голодівку в тюрмі в місті Кадіс, південна Еспанія. В'язні протестують проти їхнього перенесення так далеко на південь з тюрми в Мадриді. Тюремна адміністрація обоснувала перенесення переповненням тюрми в Мадриді й конечністю з огляду на здоровельні умови звільнити її з частини в'язнів. В'язні і їхні родини протестують, що Кадіс лежить так далеко на південь, що прямо унеможливлює родинам відвідувати в'язнів у тюрмі, а також їхнім адвокатам прибути до них на консультації.

У СЕНАТ УХВАЛЕНО 28-го липня законопроєкт, який буде не до вподоби зорганізованому злочинному елементові і продавцям наркотиків, як і іншим особам, які переступають податкові закони і приписи. Цей законопроєкт, запропонований демократом з Джорджії в Сенаті, стосується дозволу для Податкового уряду давати відомості іншим американським установам, що пильнують виконання законів країни. Досі давати інформації про платників податку не можна було, бо вони вважалися довірочними.

У світі

У ТУРИНІ, ІТАЛІЯ, закінчився суд над 94 особами, обвинуваченими в участі в терористичних організаціях та їх акціях. З того — 75 засуджено на різні кари тюрми, а 19 звільнено. Організація, до якої належали підсудні називалася „Фронтова лінія". Вона пов'язана тісно з Червоними Бриґадами, терористичними групами в Італії, які мають на своєму конті велике число політичних вбивств, та є головними носіями терору в тій країні. Засудженим в процесі в Турині доказано участь у різних кримінальних учинках, починаючи звичайними крадіжками, а кінчаючи вбивствами різних людей. Найвищий вимір кари присуджено жінці Сузанні Ронконі, яка брала особисту участь у різних кривавих акціях і визначилася особливо жорстокістю. Вона дістала 14 років тюрми. Такий самий присуд отримало шість чоловіків, які були провідними терористами. Підсудні намагалися використати судовий процес для пропаґанди своїх злочинних ідей. Вони підносили оклики, лаяли суд і суддів, замість відповідей на поставлені їм питання виголошували промови. Для безпеки кожного з них тримано в персональній клітці, внеможливлюючи таким чином чинні виступи.

ПОМІЧНИК ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРЯ для справ Середньої Америки Томас Ендерс поінформував на засіданні Комісії міжамериканських справ Палати Репрезентантів, що незабаром відбудеться другий з черги комплекс нарад у справі держав Середньої Америки та Караїбського побережжя, на якому будуть обговорювати питання допомоги цим країнам у їхній господарській розбудові. В нарадах візьмуть участь ЗСА, Канада, Венесуеля, Мехіко. Наради відбудуться, правдоподібно, на Бермудах і вони обійматимуть увесь комплекс проблем, перед якими стоять країни тих обширів. З американського боку попереджено, що ЗСА обов'язково візьмуть участь у пляні допомоги, але вони не в стані в існуючих умовах перебрати на себе щось у роді нового пляну Маршалла для Середньої Америки. В цьому ділі мусять у відповідній мірі співучасничати й інші країни гемісфери, а в першу чергу чотири учасники нарад.

ПРЕМ'ЄР АНГЛІЇ Марґарет Тачер вислала листа до чотирьох американських політиків, які критикували політику її і її уряду стосовно трактування голодуючих членів ІРА. Шістьох таких голодуючих членів уже вмерли в часі голодівки, інші голодують, а двох з них близькі смерти. Прем'єр Тачер, відповідаючи сенаторам Даніелеві Патрикові Мойнігенові та Едвардові Кеннеді, губернаторові Кейрі та спікерові Палати Репрезентантів Томасові О'Нілеві, заявила: „Відповідальність за смерть голодуючих членів ІРА повністю несуть ті, хто дає їм наказ покінчити зі собою". Прем'єр Тачер висловила здивування з приводу виступів чотирьох видатних американських державних діячів.

ЧЛЕН СЕКРЕТНОЇ охоронної групи Аксіон Сивік, що її заснував покійний генерал де Ґоль 1958 року, вбив двох людей, які мали бути обзнайомлені з внутрішніми таємницями цієї групи. Ця група, як виявилося, існує секретно далі, рекрутує нових членів і виявляє деякі політичні амбіції. Підозрілий у вбивстві Жан-Бруно Фінокієтті виконав, вбиваючи їх стилетом. Головою групи Аксіон Сивік, яка дала доручення виконати ці вбивства, мав бути П'єр Дебізе, якого також притягнено до відповідальности. Справа цих вбивств стала величезною сенсацією у Франції, бо до неї замішано цілий ряд видатних провінційних деґолівських діячів. Аксіон Сивік, як виявило тепер слідство, мала широкі зв'язки зі злочинними елементами порту Марсейль. Керівництво деґолівської партії категорично заперечило будь-які зв'язки з цією групою й навіть ствердило, що не знало про її існування.

АМЕРИКАНСЬКА АМБАСАДА в Ґватемалі повідомила, що невідомі вбивники вбили американського священика Стенлі Ратера в парафіяльному домі міста Сантіяґо Атітлян. О. Ратер — це є вже дев'ятий американський священик, вбитий у Ґватемалі. Їм всім революційні елементи закидали політичну активність на користь інших політичних груп. О. Ратер мав працювати з лівими елементами проти теперішнього військового режиму. Військовий режим закидає, що значна частина клеру підтримує ліві протиурядові угрупування.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Родина Року

На фотографії в числі 132 „Свободи" п'ять осіб: батько, мати, два сини і підліток донька. Це світлина Родини Року — української родини Петра і Стефанії Січків з галицького міста Долина, Івано-Франківської области в Україні. Зроблена світлина кілька років тому, коли родина Січків була вільна і разом. Тепер всі три Січки: Петро, Василь і Володимир, заарештовані і покарані.

Про життя всіх їх пише сама Стефанія Петраш Січко так: „Обоє ми з Січком Петром — колишні політв'язні сталінських концтаборів. Мене було засуджено в 1947 році до 10 років, а Петра Січка в 1947 році до страти, з подальшою заміною смертного вироку на 25 років, а згодом зі скороченням терміну до 10 років. Що ж ми вчинили? За що така кара?" — питає мати Січко і дає відповідь, що їх карано і переслідувано за те, що вони — західні українці. Західні українці — галичани, а отже — українські патріоти.

Далі у великій скромності безталанна мати і дружина пише про те, що доля її родини — „це частка долі беззахисних нащадків (народу), що у часі великих імперіялістичних зрушень і боротьби на її (України) території волею-неволею стають в обороні людських прав, органічно пов'язаних з національно-суверенними правами споконвіку уярмленої України."

Скромність цієї українки і матері тут виявилася вповні, бо не „волею-неволею", а таки волею, з власного вибору стали Січки на прю з російсько-комуністичним червоним молохом, бо вони українці і християни. Не впадаючи в зайвий патос, а лише пишучи згідно з найоб'єктивнішою правдою, треба сказати, що до цієї родини, Родини Року 1981 — як її названо в заклику Президії СКВУ, — як мало до якої іншої стосуються віщі слова Лесі Українки про те, що „Завжди терновий вінець буде кращий, ніж царська корона; Завжди величніша путь на Голготу, ніж хід тріюмфальний", для тих хто тямить „вищу красу і іншу величність."

Що добре тямлять всі з родини Січків оту „вищу красу і іншу величність", видно з причин їхнього арешту і зі слів і вчинків досі і тепер усіх трьох Січків. Виступаючи на могилі замордованого КҐБ Володимира Івасюка, похованого 22-го травня 1979 року на Личаківському цвинтарі у Львові, в день Зелених свят, якраз три тижні після похорону, над свіжою могилою батько Січко казав до 10-тисячного натовпу народу: „Дух України живе в традиціях народних, його культурі і звичаях. Він живий. Його не вб'ють за 60 років винародовленням, денаціоналізацією, пропаґандою і атеїстичною отрутою". Перед цим виступом Січко зрікся совєтського громадянства на знак протесту не проти переслідувань його самого і його дітей, а проти переслідувань Олеся Бердника.

Такий Січко-батько, така і мати, такі і їхні сини. Вона, засуджена на 21-му році життя, а Петро Січко дістав смертний вирок, як мав заледве 22 роки віку. Обоє були молоді і вижили жахіття Сибіру. Пише далі про себе Стефанія Січко так: „З Божої Ласки, ми з Петром Січком залишилися живими, перебули страшне лихоліття диктату, масового терору, спрямованого на фізичне й духове винародовлення людей нашої землі. І в неволі побралися. А в 1958 році, з далекого Колимського краю, з немовлям Василем та з надією на добро і щастя повернулися на рідну землю..."

„Діти мої — це та єдина, благодатна нагорода безталанного нашого життя з мужем Петром..."

Працювали обоє батьків над силу, разом училися і разом ростили дітей і не переставали вірити в перемогу добра над злом. Але зло, велике і безмежне зло, досі виходить переможцем в Україні, де пожар не гасне, люди мруть, конають в тюрмах...

Тоді батько і син, — продовжує свою сповідь мати, — „Включилися в благородну, шляхетну і льояльну правозахисну діяльність Української Громадської Групи сприяння виконанню Гельсінкських угод, платонічним членом якої рахую себе і я". — В липні 1979 року двох Січків заарештовано і засуджено, а через рік заарештовано й молодшого сина — Володимира, за те, що „не хотів зректися батька і старшого брата, а подібно до них зрікся совєтського громадянства". В січні 1981 року і наймолодшого Січка засуджено, бо він поїхав прощатися з батьком і братом, коли їх відсилали на етап до Сибіру...

Мати лишилася з донькою, переслідувана й цькована властями й цілою тічнею вислужників окупаційної влади. Щоб змусити її стати на коліна, її звільнено з праці, начебто послано „на пенсію", хоч їй сьогодні 55-ий рік віку. З малим стажем праці, вона дістає мінімальну пенсію, якої ледве вистачає на прохарчування її і доні Оксани, а вже на кошти оборони її засуджених найближчих — у неї немає засобів... Та і яка в совєтах оборона?!

Життя цієї української родини — це страшна картина і хід хресний самої України. Не бачити цього, не чути материних, сповнених глибокого горя, прохань про поміч — значило б бути сліпим і глухим.

Тож обов'язком усіх нас на поселеннях у вільному світі є тепер одна справа — довести до відома людей доброї волі у світі розпач цієї матері, щоб ті, в кого не скам'яніло серце, промовили на захист родини Січків, Родини Року, Родини України.

Володимир Барагура

РЕВІНДИКАЦІЯ ВИДАТНИХ ПОСТАТЕЙ

Час від часу публічну опінію нашого громадянства сколихує проблема ревіндикації, тобто відвоювання національної приналежности видатних українських постатей, зокрема з ділянки науки, культури, мистецтва. Притоку до такої ревіндикаційної акції дають американські видавництва, мистецькі галерії, музеї, музичні кола, які в своїх публікаціях, каталогах, виставках, рецензіях, реклямах утотожнюють мистців української національности з чужою, зокрема з російською, яка в Америці втішається неоправданою симпатією.

Останньо притоку до ревіндикаційної акції українських кіл і окремих осіб дав Музей мистецтв в Коламбусі, Огайо, виставкою творів скульптора Олександра Архипенка, зараховуючи його до росіян. Акція чи пак протиакція з того роду неправильністю утруднена з кількох міркувань.

Найтвердший горіх — це те, що самі наші видатні постаті за свого життя й діяльности не заявляли себе українцями або особисто не реаґували негайно, коли їх зараховували до росіян, чи до поляків. Коли вони мовчки сприймали неправильне означення своєї національности, чи через низький рівень свого національного усвідомлення, чи ради успіхів і слави, чи з інших міркувань, тоді таке утотожнення приймалося й закріплювалося.

Так було й у випадку Архипенка, який в колі близьких знайомих і приятелів казав, що він українець, але в мистецькій творчості й у публічних виступах мовчки приймав утотожнення себе з російською національністю. Під час похоронів хтось згадав, що він українець, але в енциклопедіях, мистецтвознавчих працях, ґалерійних і музейних каталогах, журнальних рецензіях закріпилася за ним російська національність.

Архипенко — не єдиний. Так ми втратили та ще й тепер втрачаємо видатних наших творців світової слави в різних ділянках науки, культури, мистецтва, духових надбань. Так пропало й пропадає нам багато письменників, мистців-малярів, скульпторів, композиторів, театральних акторів, співаків, бо вони з різних причин не признавалися і не признаються одверто до своєї національности, ані не реагують, коли хто зараховує їх до чужої національности. Маємо мистців, які в частині накладу своєї монографії за країну свого походження подають Україну, а в другій частині накладу цієї самої монографії — Росію. Деякі зміняють своє ім'я, щоб приховати українську національність, інші змінюють прізвище, або уподібнюють до чужого звучання, деякі скорочують свої прізвища, інші переходять до історії під псевдонімами так, що годі дошукатися, хто під ними скривається. Деякі в своїх біографіях промовчують початки своєї мистецької освіти й кар'єри на рідних землях чи в рідному середовищі. Мотивують це тим, що мистецтво вселюдське й національність має другорядне значення, але чому заявляють себе росіянами? Чи це робить їх більше вселюдськими?

Найважливіша тому причина, це почуття національної неповноцінности. Ми й досі не стали ще однорідною, спаяною нацією. Ще й досі в нас є „русини", „рутенці". „мадярони", „карпаторуси", а до останніх років в найбільш національно свідомій частині українських земель — Галичині покутували „старорусини", „русофіли", „кацапи", „тверді". На Волині більшість селян називала себе „здєшніми", „тутешніми", „православними", „мужиками", а тільки рідко подавали себе за українців. Цікаве явище, що в писаннях творця модерного українства Т. Шевченка знаходимо термін „Україна", але ні разу „український", „українець", а рівновартниками тих термінів є „козак", „козацький", „наш", „рідний", „свій". Таке явище немислиме в повністю розвинених націй, хай і державницько неоформлених. Поляки, хоч і задалеко від нас не відскочили, все ж таки мають сильно розвинене почуття національности і кожен поляк, навіть з найнижчих суспільних прошарків на запит — „хто він"? без вагання скаже: „Я — поляк". Польський композитор і музика Шопен, хоч французького походження і з французьким прізвищем, проте почував себе поляком, працював для польської культури і так його знає світ. У нас вважається проявом великого патріотизму, коли хтось на чужині зберігає свою мову, традицію, заявляє себе українцем.

Друга трудність, це різне від нашого розуміння американцями поняття „нація", „національність", „національний". В Америці вважається, що коли хто народився в ЗСА, то він і за національністю і за громадянською приналежністю є американець тільки різного „етнічного", наприклад, українського походження. Те, що ми звикли називати „національний", тут має назву „етнічний", „етнік", „етнічна ідентичність", хоч такі окреслення далеко не покриваються з поняттям

(Закінчення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

„ОДИН ЧИ ДВА МУЗЕЇ?"

З датою суботи, 27-го червня ц. р., появилася у „Свободі" стаття голови Українського Музею в Ню Йорку д-ра Богдана Цимбалістого під заголовком „Один чи два українські музеї в Ню Йорку?" І стаття і її майже риторична назва в основному були, мабуть, відгуком на мою статтю про Український Інститут Америки, що була друкована також у „Свободі" з 28 і 29-го травня, 1981 року.

До моєї статті про УІА я додав був ще підзаголовок: Можливості музею. А зробив я це тому, що і в Інституті і поза ним уже здавна говорилося про музей, але не всі мали ясне уявлення, які є для цього можливості в будинку, що спочатку був призначений для інших — мешканевих цілей.

Тому, що в той час велися переговори між Інститутом і Українським Музеєм про їх злуку, я думав, що моя стаття кине деяке світло на це нелегке для розв'язки питання і буде помічною одній і другій стороні.

Ця стаття була написана вже давніше. Кілька років тому я прочитав її був на засіданні Мистецької комісії УІА, а також познайомив з її змістом деяких членів Інституту. Тема статті була обмежена. Я звузив її до одного лише близького мені аспекту діяльности УІА — збирання зразків наших культурно-творчих надбань й опіки над ними. В основному я говорив про те, чим займаються музеї, архіви, публічні і приватні колекції. Я не пропонував творення ще одного музею у Ню Йорку, а говорив тільки про можливості Інституту, про те що в минулому ті можливості не були достатньо використані, та про те, як на мою думку — їх можна б використати в майбутньому.

Хіба це можна назвати намаганням творити ще один музей у Ню Йорку? Чи, коли б хтось підніс голос у справі, наприклад, пожвавлення діяльности Музею-архіву УВАН, чи це можна було б назвати спробою творення нового музею? Чи, коли б дійшло до здійснення центрального музею Української еміграції, то чи тим мусіли б припинити існувати всі інші наші музеї, архіви і збірки?

Централізація наших культурнотворчих надбань має незаперечні додаткові сторінки передовсім репрезентативного характеру. Але вона має і тіні, передовсім у наших обставинах. Воєнна завірюха чи природний або штучний катаклізм може знищити і не раз уже нищив згуртовані унікальні пам'ятки нашої культури й історії. Чи треба давати на це приклади? Часто зберігалося тільки те, що находилося у периферійних збірках і музеях, і до них я б не ставився із легковаженням, бо ці музеї, а ще може у більшій мірі приватні збірки, завжди були й дальше є головною резервою музеїв і найважливішим джерелом їх сили.

Я також не зовсім певний, чи централізація наших наукових починів при університетах аж така корисна, як це пише д-р Цимбалістий. Еміграція не вповні вирішує і не може бути вирішною в долі своїх наукових починів. Про них рішає законодавство

(Закінчення на стор. 3)

К. Крупський

ПАМ'ЯТНИК У ДЕНВЕРІ — СПРОТИВ НАСИЛЬСТВУ

Звичайно, пам'ятники ставлять на місці якоїсь події і тому в необзнайомлених з трагедією Бабиного яру мимохіть насувається питання: чому пам'ятник — у далекому Денвері, а не на місці там, де та трагедія сталася?

Щоб відповісти на це питання треба зазначити, що тут до діла маємо з двома диктаторськими системами. Одна з них холоднокровно і брутально поповнила той злочин, а — друга, не менше брутальна і жорстока, бож на протязі свого існування винищила ще більше невинних людей, тільки що вона робила і сьогодні це робить з перфідною хитрістю. Як колишній політичний суперник, а також і союзник тієї першої системи, ця друга система спотворює факти не лише про свої злочини, але й також про злочини свого колишнього союзника.

Як приклад такого спотворювання зацитую два короткі гасла з наукових видань Академії Наук Української Радянської Соціялістичної Республіки. Перше з Української Радянської Енциклопедії, виданої в Києві в 1959 році, а друге гасло з Українського Радянського Енциклопедичного Словника, виданого в Києві в 1966 році.

Гасло УРЕ звучить:

> „Бабин яр — урочище на пн.-зх. околиці Києва, місце масової страти мирного населення німецько-фашистськими окупантами у вересні 1941. Прагнучи здійснити свої божевільні расистські плани перетворення східнослов'янських земель на „життєвий простір" для німців, гітлерівці проводили масове винищування населення СРСР, розраховуючи решту його перетворити на своїх слухняних рабів. Згідно з цією програмою вони за кілька днів розстріляли в Б.я. понад 70 тис. рад. громадян. Поряд з Майданеком, Освенцімом та ін. гітлерівськими катівнями, страти в Б. я. - один з найтяжчих злочинів нім. фашизму".

Український Радянський Енциклопедичний Словник подає наступне:

> „БАБИН ЯР — урочище на околиці Києва, де у вересні 1941 нім.-фашистівські загарбники розстріляли понад 100 тисяч рад. людей".

Із наведеного бачимо, що московсько комуністичній системі властиво не так то залежить на точних цифрах жертв в Бабиному яру. Нічого подібного. В основному ці академічні довідники використовується для того, щоб леґалізувати московський злочин творення з українського та інших народів „радянського народу".

Колись польський міністер Бек сказав, що німці вбивають тільки тіло, але Москва — сказав він, — убиває ще й душу. Це правда, німецькі расисти вбивали в Бабиному яру жидів, українців та інших „меншевартісних" людей, щоб зробити місце для панівної німецької раси, а сьогодні Москва, щоб закріпити російську імперію намагається убити й їхні душі, а ми знаємо, що для замордованих у Бабиному яру, їхня національна ідентичність була дорожчою понад усе.

Жиди понад 2,000 років поневірялися по цілому світі і терпіли тільки тому, що хотіли зберегти свою національну ідентичність, що, як і сама людина, є чимсь неповторним. Звичайно, кожна людина воліє залишитись тим, чим вона є, бож не хоче і не може втекти від себе. На жаль, російські фашисти думають, що право бути собою — зарезервоване тільки для росіян. Подібно думав і московський союзник Гітлер.

Досі, найбільш правдивим літературним документом про страшну трагедію в Бабиному яру є праця уже покійного Анатолія Кузнєцова і, мабуть, вона вже залишиться такою хоч би тому, що в ній автор виступає як свідок і чесний дослідник, якому вдалося пережити окупацію німецьких фашистів. Уже в часі німецької окупації, він, ще хлопчиною, постановив написати книжку про звірства німців, доконані в Києві.

Уже тоді Кузнєцов збирав матеріяли для будучої книжки, а пізніше ходив ще на судові розправи над нацистами, що відбулися після закінчення війни. Щоб дістатись до недоступних для загалу архівів. Кузнєцов грав ролю довіреного, а в душі роками мріяв про втечу на Захід, щоб сказати світові правду про німецькі злочини в столиці України, яку він так щиро любив.

Хоча з великим риском, але Кузнєцову таки пощастило виконати свою постанову. Обкроєне режимом перше видання його праці в Совєтському Союзі, він доповнив у закордонному виданні так, як того колись хотів.

У книжці „Бабин яр" Кузнєцова безневинно гинуть і терплять „радянські люди", а в першу чергу жиди, українці та інші. З тяжким смутком читав я його книгу й іноді плакав разом з автором над горем і терпінням невинних людей.

Кузнєцов пише, що Москва довго не була рішена, що зробити з місцем трагедії. Зразу пробували засипа-

(Закінчення на стор. 3)

МАЛЕНЬКІ НЕТОЧНОСТІ
Як зветься другий меценат?

Кілька тижнів тому появилися у „Свободі" майже одночасно подібні змістом дві статті, які заторкнули зустріч між представниками Українського Музею й Українського Інституту Америки. Я був ініціятором цієї зустрічі й тому думаю, що деякі деталі в цих статтях треба дещо вияснити. М. Кушніренко в статті „Економічні принципи та Український Музей" пише:

„На цій зустрічі" — читаємо в звіті, — інж. Є Сумик запропонував відремонтувати будинок Інституту на власний кошт, зробити його більше пригожим для музею, перебудувати вінду й пивницю й створити постійний фонд на покриття коштів удержання будинку і діяльности".

Д-р Б. Цимбалістий в своїй статті „Один чи два українські музеї у Ню Йорку? " пише:

„Один член Управи Українського Музею був готовий пристосувати будинок до потреб Музею на власний кошт (даючи нові вінди, вичищуючи підвал тощо).

Хоча частинно ці дві пропозиції торкаються подібних справ, годі подумати, щоб д-р Цимбалістий окреслив словом „тощо" такі важливі пропозиції названого М. Кушніренком філантропа: „створити постійний фонд на утримання будинку й діяльности", а твердження: „перебудувати пивницю", замінив словами „вичистити підвал". Виглядає, що д-р Цимбалістий має на думці другого будучого філантропа, а не говорить про Є. Сумика, якого цитує М. Кушніренко зі звіту Музею.

На згаданій зустрічі Є. Сумик, — передаю моїми власними словами, — так з'ясував свої пляни: він має намір в будучому, коли буде добра коньюнктура для його земельних трансакцій, подарувати більшу суму (точно не окреслив). Він волів би

(Закінчення на стор. 4)

Ірена Ванчицька

НА ЗАХІД

II

Про дату сьомого січня пам'ятала Лариса й зустрічала своє Різдво з розбитим серцем. У навечір'я Різдва стояла при вікні і дивилася, як зима гуляла метелицю.

Думки летіли білими голубами далеко-далеко там, де у гірських хижах лунає нині коляда. І увижалися картини-марива, на сеце звалилася жура, тяжка мов камінь. Десь там далеко у безмежних просторах дикої півночі шаліє хуґа, а люди бредуть снігами — обдерті, голодні, закостенілі — не люди, а їхні тіні.

І хтось з тих каторжників тихим, вимушеним голосом заспівав „Бог Предвічний"! Підхопили інші і понеслася коляда понад просторами мертвеччини, про народження Божого Сина, який приніс мир і радість людям доброї волі. І увижались в цій колоні, приречених на смерть, старенькі батьки— сива, лагідної вдачі матір і ставний все погідний батько-священик. Відганяла ці картини-марива, а вони летіли чорною хмарою і каменем давили душу.

Здригнулася, хтось тихо постукав у двері. Напевно господиня, балакуча „фрау" Шульце прийшла поділитися новинами. Відкрила двері. На порозі стояв німецький вояк і держав у руках притрушену снігом, прикрашену цяцьками, маленьку ялинку.

— Це вам від нас вояків з павільйону ч. 6, якими ви так віддано піклуєтеся. У нас сьогодні Свят-Вечір, говорив.

Ларисі забракло слів подякувати. — Сідайте прошу. Нічим вас погостити, бо в мене в хаті так порожно сьогодні, як у душі. — Щоби опанувати зворушення відвернулася до вікна і заплакала.

А Ганс сів, і наче не звертаючи на неї уваги, почав тихим голосом розповідати.

— Така снігова заметіль була минулого року в той час, коли я їхав з фронту на Різдво додому. Віз шинку і „шпек" й інші багатства української землі своїй голодній родині у Гамбурзі. Думав, що ще трохи і побачу на залізничній станції дружину і радости не буде меж. Не зустрів рідних і сам поїхав додому, здавалося, чужими вулицями. Їхав порожними, зруйнованими кварталами, на яких присипані снігом сторчали руїни костела на розі моєї вулиці, а там розбита школа...шпиталь. Прийшов я на місце, де колись стояла моя хата і несамовитим голосом почав кликати жінку і дітей. А далі не тямлю нічого, бо збудився в шпиталі, де дізнався, що їх немає в живих, бо згинули під руїнами дому перед кількома днями до мого приїзду.

Загартований у боях німецький воїн ковтав сльози, а руками обхопив голову, наче боявся, щоб не розсипалася, і заєдно повторяв: — Вони згинули за „фатерлянд" і „фюрера", чуєте фройляйн?

Ляриса, здавалось, не чула його розповіді. Дивилась крізь вікно як білий сніг прикривав місто, людський біль і горе і думала про одне: де нині святкують її батьки?

Після щоденних налетів, які здебільшого відбувалися передполуднем, Відень увечері оживав. Люди забували про алярми, які сповіщали ворожі налети і ґарно одягнені виходили на вулиці. Життя ішло як у передвоєнні роки, а в не надто зруйнований дільницях розвагові театри і кіна працювали нормально. Особливо багато людей товпилося біля кас кінотеатрів. І фільми надиво, всупереч злочинній нацистській ідеології, були глибоко моральні, ось такі: „Вогні Іванової ночі", „Кривоприсяжник", „Ріка" та інші.

Лариса саме вернулася з кінотеатру, де бачила картину „Велика любов", і це залишило глибоке враження, під впливом якого вдруге переживала фільм.

Блискуча заля Бурґтеатру по береги заповнена глядачами. На естраді молода красуня чудовим голосом співає віденські вальси, що їх скомпонував Йоган Штравс, а оркестрою диригує сам композитор.

А там в убогій кімнаті на піддаші при тьмавім світлі лямпи сидить худа жінка і, важко зітхаючи, направляє дитячу одежу. Раптом жінка підводиться, прикриває сплячих дітей, одягає приношений плащ і виходить. Сьогодні вона мусить бути на концерті, почути музику, побачити тріюмф Йогана.

Тихо скрадається і стає в дверях елеґантної льожі. Портьєр побачивши, хоче випровадити жінку, та хтось з глядачів вставляється за нею.

— Залишіть цю бідачку, нехай і вона почує музику майстра.

Концерт закінчився, очарована публіка на руках виносить Йогана Штравса і його велику любов красуню-співачку і вони в товаристві столичної еліти від'їжджають до Віденського лісу, а бідна жінка вертається до убогої кімнати на піддаші, і ковтаючи сльози, зітхає.

— Як тяжко бути дружиною великого Штравса.

Роздумування Ляриси порушила пані Шульце, яка тихо увійшла в кімнату і непрошена сіла на кріслі, що його за звичкою перед тим вичистила фартушком.

— О „майне лібе", ви напевно не знаєте, що поїзди перестали нормально їздити? Сусідка була на „бангофі", і що там діється, справжнє пекло. Люди втікають з Відня, щоб дістати квиток платять колосальні суми. Хмари людей облягають залізничну станцію. Кажуть що „рус" уже зовсім близько. А ви „фройляйн", що думаєте робити?

Лариса стоїть розгублена, неспроможна відповідати на питання. Їй хочеться, щоби балакуча „фрау" Шульце чимскоріше вийшла з кімнати, може тоді впорядкує думки.

Пані Шульце вичерпавши всі новини, поволі підноситься і виходить, та за хвилину знову стукає в двері і подає картку-поштівку, яку сьогодні приніс поштар.

Поштівка не має адреси надавця, ані „фельдпост" числа тільки печатку Аахен. А в ній написано: „Тут пекло, яке не всилі був би описати Данте. Горить земля і небо, мабуть, скоро будемо опускати місто. Сподіюся, що вкоротці побачимося. Держися і прощай — Євген.

Лариса мов непритомна ховає поштівку, а з підручної торбинки витягає іконку Богоматері, пам'ятку від батьків і голосно молиться:

— Пречиста, рятуй Євгена і всіх людей з пекла в Аахен. І мене хорони, бо без Твоєї допомоги пропадемо в цій завірюсі.

Порядок і дисципліна у шпиталі, що їх так перестерігав партієць і орденоносець „гавптарцт" доктор Маєр, зовсім захиталися. Він перший завчасу виїхав з Відня, цим разом без „бефелю." Старий, добрячий доктор Фон Штайнберґ, який до приходу нацистів був директором шпиталю, закликав Ларису і по-батьківськи радить чимскоріш виїжджати, бо завтра може бути запізно.

(Закінчення на стор. 3)

Ревіндикація...

(Продовження зі стор. 2)

,,нації", яка є вищим ступнем розвою людської спільноти. Але таке поняття ввела американська наука антропології, демографії, соціології.

Аналогічно до такого розуміння поняття ,,національність" — ,,етнік", американський світ вважає, що хто народився на терені Австрії, цей австрієць, хто на теренах колишньої царської Росії чи тепер СССР, цей росіянин, хоч ,,етнічно" може бути українцем. Але американців мало цікавить національне (,,етнічне") походження, критерієм у них є територіяльно-державна приналежність. В американських спортових дружинах, навіть у міжнародних репрезентаціях чи на олімпійських змаганнях виступають спортовці різного національного (,,етнічного") походження, але вони офіційно вважаються американцями і тільки інколи якийсь спортовий звітодавець натякне, що даний змагун ,,етнік". Такий підхід покривається зі совєтським розумінням справи, — змагунів не ідентифікується за національністю, а вважається їх представниками ,,совєтського" спорту.

У нас є розуміння, що людина народжена на терені колишньої царської Росії чи теперішнього СССР не мусить бути росіянином так само як українець, народжений в Австрії чи Франції не є австрійцем чи французом, а залишається українцем. Дуже трудно знайти спільну мову між цими двома розуміннями поняття ,,національности".

Інше питання, це спізнена реакція українських кіл, тобто реагування, коли публікація вже надрукована, каталог оформлений, виставка влаштована, рецензія написана. Ініціятори й організатори, навіть при добрій волі, не можуть змінити того, що заіснувало, а вияснення, спростування, доповнення, листування багато не допоможуть. Тому краще стосувати в таких випадках превентивну тактику, запобігати їх у зародку.

Ще інша справа — документація. Листи від окремих осіб не переконують людей відповідальних за публікацію, каталог, виставку. Вони звертаються до авторитетів в даній ділянці і, на жаль, отримують від них інформації, що їх становище правильне, як у випадку Архипенка, який в аплікації про американське громадянство подає: ,,Київ, Росія". Два експерти творчости Архипенка Смітсонський Інститут і Музей Модерного Мистецтва в Ню Йорку стверджують, що Архипенко був за національністю росіянин...

У цій статті вказано тільки на найважливіші трудноші з ревіндикацією видатних українців, зарахованих до іншої національности, але одночасно проблема відвоювання, це ще один болючий приклад, що не все забрали нам ,,воріженьки", але багато ми самі віддали їм добровільно...

Пам'ятник...

(Продовження зі стор. 2)

ти яр землею, але це показалося завеликим проєктом на повоєнні технічні спроможності. Пізніше, пробували зробити став, однак в тому ,,ставі" вода не очищувалася. Вкінці гребля не видержала, прорвалася і вода затопила околицю та наробила великих шкод. І знову були жертви в людях, які так тяжко пережили війну.

Вкінці, в Бабиному яру постав пам'ятник. На жаль, напис на його таблиці промовчує це, що було найдорожчим тим, хто там загинув. Німецькі фашисти забрали тим жертвам життя, а московські фашисти посмертно їм відбирають їхню національну ідентичність. Згідно напису на пам'ятнику в Бабиному яру були знищені... ,,радянські люди".

Зовсім ясно, що ніщо інше, так не причинилося до постання пам'ятника в далекому від Києва Денвері, як факт посмертного ,,обрадянщування" жертв Бабиного яру.

АНТИСЕМІТИЗМ В АМЕРИЦІ зменшився з 45 відсотків до 34 відсотків протягом останніх 17-ти років, — подає Американський Жидівський Комітет, який перевів це опитування, і у вівторок, 28-го липня, оголосив остаточні висліди. Ці американці, які все ще мають антисемітські упередження, — сказано в звіті, — переважно є у віці вище 55 років, з меншою освітою, мешканці великих міст, або чорні. Бертрам Г, Ґолд, віцепрезидент АЖК, висловив задоволення з того приводу, що відсоток зменшився, але він все таки стурбований тим, що одна третина американських громадян є антисемітськи настроєна.

На Захід

(Продовження зі стор. 2)

— Ви молода, перед вами життя, виїжджайте на захід, а там будуть відкриті двері у вільний світ.

— А ви,пане докторе? питала Ляриса.

— Я залишаюся тут, де родився і де півстоліття служив батьківщині. Я австрієць і моє місце тут, де мої люди, де хворі-ранені, які потребують опіки.

— На все добре ,,фройляйн", нехай Бог провадить — прощається добродушний старушок.

Лариса не може збагнути, як це сталося, що вона опинилася в переповненім вагоні. Правда, малого клунка з одежею Євген не був усилі втиснути. З'явився в останній хвилині і рішуче сказав: — Ти мусиш їхати на захід, така воля батьків і моя.

Не противилася, коли безпомічну, мов дитину, віз на залізничну станцію і прямо чудом знайшов місце у вагоні. Навіть не було, часу попращатися, тільки сказала: — Їдь зі мною.

— Моя дорога провадить на схід — рішуче відповів і вони розстались.

Переповнений поїзд поволі сунувся, приставав, наче віддихав і котився на захід.

Люди сварилися, плакали, штовхали один одного, і жаліючи за втраченим майном, проклинали спричинників їхнього горя, а вона стояла мов нежива, неспроможна реагувати на ніщо, тільки у монотоннім стукоті коліс вчувалося:

— На захід!..... На захід! Чим дальше від рідної землі, від батьків, від Євгена. Можливо раз назавжди!

Кінець

,,Один чи..."

(Продовження зі стор. 2)

поодиноких країн поселення і змінлива політика змінних урядів. Можуть зайти обставини, що керма нашої централізованої інституції при якомусь університеті вислизне з наших рук. Чи не краще в такому випадку мати якусь, хай і периферійного розміру резерву?

У своїй статті я не зупинявся докладніше над дуже успішною діяльністю Українського Музею в Ню Йорку прямо тому, що це не було моєю темою. Я стисло притримувався теми ще й тому, щоб своїми зауваженнями не нарушити делікатної рівноваги в переговорах між УМ і УІА про їх об'єднання, які тоді велися і до яких, треба надіятись, не замкнуться двері.

Між цими двома нашими установами існує можливість корисного доповнення. Цього не можна не помітити і про це в нас часто говорять. Згадав про те у листі до ,,Свободи" також Роман Волчук (17-го червня 1981 року). Кожна з цих двох установ має те, чого не дістає другій, наприклад: УІА має будинок, а УМ має розроблений апарат. Поєднання чи доповнювання діяльности цих двох наших важливих установ при обопільній добрій волі було б корисне для обидвох з них,і в результаті — для всієї нашої спільноти. Але гармонійність і тривалість такого ,,супружжя" у великій мірі залежатиме від того, чи партнери будуть рівними і чи матимуть подібні зацікавлення. Моя пропозиція оживити і збагатити колекцію УІА могла б, по-моєму, причинитися до збудження подібних зацікавлень, а тим самим і до тривалости гармонійної співпраці.

Яків Гніздовський
Ню Йорк

Роман П.Смулка закінчив студії медицини

Роман П. Смулка

До зростаючого числа українських професіоналів в ЗСА приємно нам додати ім'я д-ра Романа П.Смулки, доктора медицини.

Д-р Роман П.Смулка, син інж. Романа Смулки і Ольги, з дому Кацан, здобув середню освіту у відомій в ЗСА Мілітарній Академії св. Томи у Ст.Полі, Міннесота, яку він закінчив із найвищим схолястичним успіхом—,,Сумма кум лявде". Тому що д-р Роман завжди думав про медичні студії, він поступає на передмедичні студії до Колеґії св. Томи у Ст.Полі, яку закінчив із ,, маґна кум лявде" успіхом, як також став членом національного почесного середньошкільного товариства Дельта-Епсільон—Сіґма .

Подавшись на медичні студії, Романові пощастило бути прийнятим на медичний факультет університету в Міннеаполісі, де з успіхом закінчив навчання у 1981 році і одержав звання доктора медицини.

Д-р Роман П.Смулка відомий у міннеапольській громаді не тільки зі своїх академічних досягнень, але також як дуже добрий декляматор, добрий танцюрист у танцювальній групі СУМ-А ,,Черемош", спортовець у дружині копаного м'яча і тенісу ще у сердній школі, і як ,,магічна рука" в українській відбиванковій дружині аж дотепер.

Не тільки батьки, не тільки СУМ-А, або 385-ий Відділ УНСоюзу, членом якого є д-р Роман, але й вся міннеапольська громада пишається д-ром Романом П. Смулкою, який почав свою професійну підготову у шпиталі Університету Міннесоти у ділянці загальної (родинної) медицини.

Н.Н.

Відбувся Український фестиваль в Лос Анджелесі

Під час Фестивалю (зліва): Шумський. Ганс Ротер та Анатоль Валюх .

Заходами української радіопрограми ,,Пісня України, в неділю, 21-го червня, відбувся тут Український літній фестиваль, який цим разом влаштовано в німецькій розваговій оселі, розташованій на південь міста — Елпайн виллeдж.

Фестиваль цей відбувся з великим успіхом, завдяки дбайливій підготові керівників українського радіо ,,Пісня України" та при співпраці власника оселі Ганс Ротера, який був й ініціятором українського фестиваля.

Цей фестиваль був, в першу чергу, призначений для міжнародних гостей, і тому велику увагу було присвячено мистецькій частині — яка, до речі, відбувалася на протязі фестиваля, — українському удекорованню приміщення та відповідній виставці з українськими народними експонатами.

Англомовна та місцева німецька преса своїми щедрими оголошеннями повідомляла про фестиваль, як також і ряд місцевих радіовисилень, повідомлялося і в етнічних радіопрограмах. Особливо слід візначити керівника сербської радіопрограми, який так щиро закликав своїх слухачів ,,вшанувати братній український народ та його прецінну культуру", прибувши на цей фестиваль.

Дійсно, нас вшанували. Прибули на наш фестиваль серби, хорвати, німці, мадяри, болгари та американці різних походжень. Прибули зацікавлені усім, що українське, і своєю щирою поведінкою створили тут гармонійну атмосферу,з якої відчувалась пошана до українців і української культури.

Українське громадянство рівнож щедро відгукнулось та своєю численною участю звеличало фестиваль.

Ми вітали численних визначних гостей, поміж якими були також парох української православної церкви святого Андрія о.Степан Галик—Голутяк з родиною о. диякон української католицької церкви Осип Чуйіль з родиною та несподіваний гість з Дітройту диригент хорів та керівник української радіопрограми, маестро Кирило Цепенда, з дружиною.

Ми вітали і голову Українського Культурного Осередку в Лос Анджелос Богдана Стуса та членів управи.

Зі сцени павільйону лунали через гучномовці рідні мелодії оркестри ,,Ясени". Заповідав і тостмайстром був співак Анатолій Валюх, який чітко проголошував в англійській мові виконавців мистецької програми та їх репертуар. Поміж учасницями та учасниками програми присутні вітали та нагороджували бурхливими оплесками балетні виступи танцювального ансамблю Надії Прокопій ,,Український Дух" та гостю з Едмонтону вродливу Зою Кузик.

Ми вітали сольові виступи вічно бадьорої та усміхненої співачки Капітоліни Задорожної, а також молодої надійної співачки з Едмонтону Ляйлі Побран, якій щиро бажаємо успіхів у фільмовій кар'єрі. Були також сольові точки відомого співака тенора Петра Марцініва, фортепіяновий супровід невтомної проф. Лесі Куриленко-Вахнянин. Анатоль Валюк у супроводі оркестри ,,Ясени" виконав ряд сучасних пісень з України, вповні передавши їх красу.

Гості фестивалю мали змогу наслоджуватись мистецькими виступами, які передавались кожної години, лише переривані оркестрою. Окрасою фестивалю були, треба признати, танцювальні сольові виступи молодої, вродливої Уляни, чи Ляни Олексишин,королеви краси українського Сан Дієго. Своїм граціозним виконанням танків ,,Мрія" та ,,Марічка", вона вміло та прецизно передала присутнім образ української душі та української культури.

Уляна Олексишин виконує ,,Мрію"

Ми вітали окремі сольові точки керівника оркестра Юхима Горина та його талановитого скрипаля.

Чудові декорації, заслуга Надії Прокопій, виконані естетично та гармонійно. Гості розважались, а деякі танцювали.

Цьогорічним фестивалем ми вийшли поміж неукраїнське довкілля, давши йому народу краще пізнати українське мистецтво і культуру у повній красі і величі.

Святополк Шумський

Відкриття сезону у Гантері

ЕКО: ,,Лис Микита"

Відкриття вже 20-ої щорічної виставки Едварда Козака (ЕКА) і його синів Юрія і Яреми припало на 4-го липня цього року. Ввечері у виповненій вщерть залі мотелю ,,Ксеня" відбулася пов'язана з цим програма. Розпочала і вела її Уляна Любович. Вона подякувала Олі Кобзяр, що, не зважаючи на труднощі (а останньо) теж–на зломану руку), уже четвертий рік від трагічної смерти її мужа Володимира Кобзяра, веде мотель-пансіон ,,Ксеня". В тому допомагають їй в ,,гарячі" хвилини рідні, а також приятелі гантерці, чи вакаційники канадці й інші. Вдячним треба бути Екові і його сім'ї, бож вони не тільки виставкою, але і своєю присутністи створюють особливу атмосферу у ,,Ксені" і Гантері.

Ведуча представила Івана Кедрина-Рудницького (сильного в пері і бриджі), який схарактеризував виставку трьох Козаків, кожний з яких має свій власний стиль і жанр.

Дальша програма складалася напереміну з музики і живого слова. Євген Титла в супроводі піяністки Євгенії Палій проспівав дві копозиції Миколи Лисенка — до слів І.Франка ,,Не забудь юних днів" і до слів А.Міцкевича ,,Милованка".

Івась Керницький мав, сказати б, післяхворобовий дебют, бо сам відчитав фейлетон ,,Подражаніє Гриця Зозулі". Щоб Ікер не перемучився, наступний дотепний його фейлетон ,,Коров'ячий пастух" відчитав актор Степан Крижанівський.

І знову музична точка: Лавруня Ґеруляк проспівала у супроводі бандури низку коломийок. Вона кохається у пісенному фолкльорі, вивчає з ентузіязмом збірник пісень З.Лиска. Але звідкіля у молоденької Лавруні таке відчуття і вміння співати по-народному? При кінці її виступу вплелася в гру бандури гра на скрипці присутньої між гістьми Марії Круельської.

Поему ,,Довбуш" Осипа Юрія Федьковича продеклямувала по-мистецькому Соня Вовк. Живе вона в околиці Гантеру, тож ,,тутешні" мали нагоду вже не раз подивляти її декламацію,а для багатьох приїжджих це була першина. Вибрала вона цю поему про героя — гуцульського опришка, бож Гантер — це другий Космач.

У ,,Ксені" в тому часі перебувала численна група закордонних гостей з Канади. Між ними був маляр Мир Левицький. Мало кому відомо, що він теж є автором оповідань, з яких одно він прочитав.

І знову на естраді появився Євген Титла та його акомпаньяторка Євгенія Палій. Проспівав він дві народні пісні: ,,Місяць на небі" в обробці Ф.Наденка і ,,Пішов же я на вулицю" Є.Майбороди.

Ведучу заступив Степан Крижанівський, який заповів виступ Уляни Любович. Присутні щирим сміхом реаґували на її дотепний монолог про відгомін з'їзду учениць гімназії СС Василіянок.

Закінчив програму, що сталося вже традицією, Гриць Зозуля, який появився у власній особі Ека — Едварда Козака. Говорив він про емеритів і Гантер. Присутні з ентузіязмом і щирою радістю подякували Грицеві Зозулі і всім учасникам програми.

Так розпочався сезон у ,,Ксені". Наступного дня, в неділю 5-го липня, в церкві св. Івана Христителя був празник — відкриття виставки в ґалерії Ґражди, де співала Ляриса Маґун-Гурин. Відкрилася теж крамничка, яку цього року, як і попереднього, веде Христина Певна.

Гантер стає жвавим мистецьким центром. Тиждень перед тим було відкриття виставки картин Я.Вижницького. В Гантері - Лексінґтоні має ґалерію картин Ольга Соневицька. Постійну виставку має Людмила Морозова: приготовляє виставку Слава Ґеруляк. Малює тут Михайло Мороз, приїжджає Софійка Лада, Ірина Зєлик і інші, яких, може, не знаємо.

Ю.Ч.

Архівна колекція ДЦ УНР

У зв'язку зі створенням в Оттаві Архівного Комітету Державного Центру УНР в екзилі та підписанням договору із Федеральним Архівом Канади в 1980 році наспіли й наспівають до Архіву важливі історичного значення матеріяли, зв'язані з діяльністю Уряду УНР. В додатку до матеріялів, які вплинули з Мюнхену, колекція ДЦ УНР доповнюється матеріялами, надісланими з різних частин світу: ЗСА, Канади, Австралії тощо.

Колекція складається з унікальних видань і документацій, зв'язаних із діяльністю УНРеспубліки з 1920 та пізніших років, включно з інформаціями про українські військові сили, їхні дії та операції. В колекції знаходяться рідкісні знімки військових старшин, державних керівників та членів Уряду УНР, а крім цього, листи, манускрипти, публікації, афіші, мапи, вирізки, часописи та різні інші матеріяли.

Серед них є листування Державного Центру УНР в Мюнхені з представництвами в Західній Европі, Північній та Південній Америках, Австралії та частинно на Далекому Сході. Є тут течки з дипломатичною перепискою з різними державами світу, включно з Об'єднаними Націями. Деякі течки, у зв'язку з Міністерством Військових Справ УНР в екзилі, подають дані про різні справи, пропоновані проєкти, біографії військових старшин, відзнаки й ордени зі списками нагороджених.

У додатку до колекції УНР в Федеральніму Архіві зберігаються інші матеріяли, які його доповнюють, наприклад: фонд Андрія Жука, що включає документацію про його діяльність у Відні, як члена Міністерства зовнішніх справ УНР; фонд Михайла Єремієва включає матеріяли про його працю, як представника УНР в Італії; Яр. Рудницького — матеріяли, що висвітлюють новішу історію екзильного Уряду УНР.

Колекція ДЦ УНР та згадані додаткові фонди становлять оригінальну документацію та інформації про важливий період в українській історії, як також свідчать про політичні, соціяльні та економічні причини еміграції українців до Канади та інших країн.

Не зважаючи на ці досягнення за відносно короткий час, у приватних руках і в організаціях та установах є ще багато цінних матеріялів, які повинні знайтися в колекції ДЦ УНР в Оттаві. Тому з нагоди роковин підписання договору з Федеральним Архівом Канади звертаємося ще раз із закликом до українського громадянства пересилати історічні матеріяли для збереження в Архіві в Оттаві.

Адреси для посилок:
Public Archives of Canada, (Collection of the UNGoverment in Exile), 395 Wellington Street, Ottawa, Ont. KIA ON3.

Для кореспонденції:
UNGE Collection Committee, P.O. Box 145, Station „B", Ottawa, Ont. K1P 6C3.

Юрій Сальський, голова

Малюнки на склі — виставка В. Варварів

У днях 30-го й 31-го травня цього року відбулася у Вашінгтоні, в Домі Св. Софії, цікава й успішна виставка творів молодої мисткині Вікторії Варварів.

Вікторія — це уроджениця і вихованка Вашінгтону: тут кінчала вона початкову й середню школи, ходила до Школи Українознавства, пластувала, мала найдавніших приятелів.

Відкриваючи виставку, д-р Ю. Старосольський привітав молоду художницю з її першою виставкою в місті її народження. Тутешня громада знала її як внучку шанованих і люблених о. прот. Василя Варварова, першого пароха місцевої православної парафії, і громадської діячки та вчительки, паніматки Галини; знала її як дочку д-ра Костя і Олени Варварових, громадських діячів і співтворців вашінгтонського організованого життя.

Пізніша дипломатична служба її батька дала Вікторії нагоду проживати й рости в европейській мистецькій атмосфері. Там теж пішла вона серьйозним мистецьким шляхом. Дістала ступень бакалявра штук в Американському коледжі в Парижі, потім ліценціят і ступінь маґістра естетики в славній Сорбоні, де вже й закінчила працю й іспити для докторату.

В Европі почались також її мистецькі успіхи: вона виставляла в Парижі, де в 1975 році одержала золоту медалю за мозаїкову скульптуру на виставці в Ґран Палє, дістала похвальну критику за виставку в Женеві тощо. У ЗСА Вікторія брала участь у спільній виставці малювання на матерії в Ню Йорку, а тепер учить цієї техніки в Смітсонському інституті в Вашінґтоні.

Між виставками, які вашінгтонська громада мала нагоду побачити в останніх роках, виставка Вікторії Варварів показалась оригінальною і новою своїм мистецьким засобом. Крім кількох малюнків на шовку і деревориті, основна група показаних творів складалась з малюнків на склі. Після відкриття виставки Вікторія розказала про техніку цього мистецького засобу і його мистецьке значення.

Вікторія може зачислити цю вашінгтонську виставку до дуже успішних, не тільки позитивною реакцією і вдоволенням глядачів, але й дуже численною їх участю. Крім української громади, виставку відвідало теж чимало членів дипломатичної спільноти.

юст

Перша Божественна Літургія о. Павла Лабінського

Частина гостей за головним столом під час бенкету.

Торжественна і велична це подія, коли новий священослужитель відправляє свою першу Божественну Літургію. Та ще більше радісною і величною є подія, коли тією особою є загально відомий і шанований громадянин, який довгі роки служив своїй громаді, вів церковний хор та помагав священникові. Цією особою є о. Павло Лабінський, який закінчив теологічні студії після Другої світової війни в Гіршберґу, Німеччина, а єрейські свячення одержав більше ніж тридцять років пізніше у Римі з рук Блаженнішого Патріярха Йосифа.

Був чудовий соняшний день у неділю, 28-го червня, коли вся громада зібралася у церкві в 3-ій годині по полудні на першу Службу Божу о. Павла. Присутня була близька і дальша родина о. Лабінського. Відправу звеличали своєю присутністю о. архимандрит Поспішіль і монсеньйор Кінґ, канцлер мелхітської епархії в ЗСА. Божественну Літургію співслужили з о. Павлом, о. Ярослав Федик, декан трентонського деканату і о. Роман Дубицький, парох Перт Амбою. О. декан виголосив змістовну і відповідну до хвилину проповідь. Церковним співом керував із крилосу інж. Ярослав Ощудляк.

По Службі Божій гості вщерть заповнили церковну залю, щоб привітати і віддати пошану о. Павлові. За головним столом засіли: о. архимандрит Послішіль, о. декан Федик, о. парох Давид Клунь, о. Р. Дубицький, о. П. Лабінський, дружина отця Лабінського та їхні доні, Роксоляна і Уляна, Мирон Гатала, голова Церковної ради, та професор Іван Головінський, ведучий програмою.

Обід-бенкет відкрив молитвою о. декан Федик, а привіт від парохії і Церковної ради склав Мирон Гатала. Головне слово виголосив о. архимандрит Поспішіль, який вказав на мученичий шлях нашої церкви, на її героїчне підпілля на рідних землях і на засланні, та на потребу нових священичих покликань. Слова о. архимандрита присутні приняли довготривалими оплесками.

З привітами виступили: о. декан від товаришів о. Лабінського із теолоґічних студій, о. парох Давид Клуні, інженер Дамян Ґеча від церковного крилосу, Адам Гординський від рідні і знайомих о. Лабінського, Стефан Кобільник від рідні, Марія Слободян від церковного сестрицтва і Довбуш від громадських організацій та місцевого відділу УККА.

Милою несподіванкою був виступ дітей школи українознавства: Наді, Романа, Христі і Наталки Ратичів та Христі і Ренати Бокало, з відповідною рецітацією. Виступ дітей тей підготовила учителька української католицької цілоденної школи в Перт Амбой Соня Слободян. Дорогоційний дар вишиваних літургічних риз склали на руки отця Лабінського члени Сестрицтва при нашій парохії.

Перед закінченням бенкету присутні грімким многоліттєм і вставанням із місць віддали пошану новому священикові.

На закінчення бенкету отець Лабінський подякував усім присутнім і тим, хто чимнебудь спричинився до величі цього дня, і молитвою закрив банкет-обід.

Слід зазначити, що багато осіб спричинилося до величі цього торжества і, можливо, що якось прізвище переочені у цьому дописові. Беспосередньо приходять на думку слідуючі члени нашої парохії: членкині церковного Сестрицтва — Марія Слободян, мгр Євгенія та Тамара Панкевичі, Олена Папроцька, А. Гірняк і О. Яцишин, які вистарали дорого цінні ризи та допомогли в організуванні бенкету. Старші браття церковні під проводом Литвина, які виконали велику працю, приготовивши залю. Членкені молодечого Відділу Союзу Українок Америки — Оксана Бокало, Соня Слободян, Марія Цісик й Ока Грицак, які по-мистецькому вдекорували залю, столи та приготували списки гостей. Усім їм належиться щира подяка.

Парохіян

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ТЕКЛЯ МІХОЦЬКА, членка УНС Відд. 275 в Джерзі Сіти, Н. Дж., померла 6-го червня 1981 р. на 82 р. життя. Нар. 1898 р. в Західній Україні; членкою УНС стала в 1925 р. Залишила у смутку синів Івана і Володимира та внучку Мелісу. Похорон відбувся на цвинтарі Голі Рад, у Вестбері, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа

АННА ЛИТВИН, членка Відд. 272 в Мейплвуд, померла 30-го вересня 1980 р. на 83-му р. життя. Нар. 1896 р. в Україні. Залишила у смутку синів — Михайла і Теодора. Похорон відбувся 3-го жовтня 1980 р. на цвинтарі Евергрін, Елізабет.

Вічна Їй Пам'ять!

Теодор М. Литвин, секр.

МАТВІЙ ПОЛІТИЛО, член УНС Відд. 192 Запорозька Січ в Геркімер, Н. Й., помер 28-го червня 1981 р. на 91 р. життя. Нар. 1889 р. в селі Ґрабове в Україні; членом УНС став у 1924 р. Залишив у смутку дружину Теклю, сина Михайла; чотири дочки: Марію, Юлію, Маргарету і Джіню; 15 внуків, 3 правнуків та сестру Анну в Парагваї. Похорон відбувся 1-го липня 1981 р. на цвинтарі укр. правосл. церкви св. Марії в Геркімер, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Яр. Сенишин, секр.

ДЖЕРІ МІХАЛЬ' член УНС Відд. 26 ім. Івана Франка в Амстердам, Н. Й., помер 25-го червня 1981 р. на 66-му р. життя. Нар. 1915 р. в Ню Йорку; членом УНС став у 1934 року. Залишив у смутку дочку Лінду, маму Анну, сестри Марію й Емілію та ближчу і дальшу родину в Америці і Україні. Похорон відбувся 29-го червня 1981 р. на цвинтарі св. Николая в Амстердам, Н. И.

Вічна Йому Пам'ять!

Володимир Варшона, секр.

АННА ГОЛДҐРУН, членка УНС Відд. 205 ім. О. Тисовського в Йонкерс, померла 10 червня 1981 р. на 91-му р. життя. Нар. 1889 р. Членкою УНС стала у 1939 р. Залишила у смутку дочку Ельзу. Похорон відбувся 13-го червня 1981 р. на цвинтарі св. Петра в Бронксі, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Остап Винник, секр.

ОЛЕНА ШКОЛЯР, членка УНС Відд. 238 ім. Євгена Коновальця в Бостон, померла 10-го червня 1981 р. на 83-му р. життя. Нар. 1898 р. в Україні. Залишила у смутку сина Еміля. Похорон відбувся 13-го червня 1981 р. на цвинтарі Мт. Говп в Бостон, Масс.

Вічна Їй Пам'ять!

Анна Ремік, секр.

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ

якщо попередні рахунки

НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ

Окремих листів в тій справі не будеться відписувати.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ
за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки $3.00
1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ
за приватні концерти, бизнесові оголошення, (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.) 5.00
ОГОЛОШЕННЯ НА 8 ШПАЛЬТ, без огляду на їх зміст по 5.00 доларів за кожний інч.

•

Якщо до оголошення включається знімку — коштуватиме додатково:

Фоторепродукція на одну шпальту	$ 6.75
Фоторепродукція на дві шпальти	8.50
Фоторепродукція на три шпальти	10.00

ОГОЛОШЕННЯ НА ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО (2 ДНІ ПЕРЕД ПОЯВОЮ) ПРИЙМАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ ДО 10-ої ГОДИНИ ДНЯ.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В АНГЛОМОВНОМУ ТИЖНЕВИКУ (недільне видання) Ukrainian Weekly

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ
за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки $ 5.00
1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ
за приватні концерти, бизнесові оголошення, (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.) 7.00

•

Оголошення на чергове, недільне видання приймається ю ПОНЕДІЛКА, ТІЛЬКИ до 12-ої ГОДИНИ ДНЯ.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ всі організації, установи і поодинокі особи, які довжують за оголошення, що адміністрація буде змушена відкинути чергове оголошення, ДОКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ.

Рівночасно з оголошенням, проситься надсилати НАЛЕЖНУ СУМУ.

ТЕЛЕФОНІЧНО ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ ЛИШЕ У НАГЛИХ ВИПАДКАХ.

Маленькі неточності

(*Продовження зі стор. 2*)

зробити цю жертву на Український Музей й щоб він містився в Інституті, бо має сентимент до обох інститутів. Він казав, що за ці гроші можна б було перебудувати пивницю. Імени другого філантропа на цій зустрічі ніхто не згадував (ані не згадував його на слідуючій зустрічі).

Мені невідомий фах М. Кушніренка, але заголовок його статті „Економічні принципи..." наводить на думку, що він економіст. Тому М. Кушніренкові буде легко зробити хоча б короткий кошторис пропозицій Є. Сумика й, тоді ми побачимо, що це пропозиції в „семициферних" розмірах, отже — це цілком нове явище в нашому житті. Це філантропія таких великих розмірів, яких в історії нашої громади ще не було. З статті д-ра Цимбалістого виглядає, що маємо ще також другого не менш щедрого мецената, бо: „пристосувати будинок до потреб музею (даючи нові вінди, вичищуючи підвал тощо) абсолютно заслуговує на таке признання. Це безумовно дуже потішаючі явища й добре, що ми подаємо до відома нашої громади, щоб заохотити інших потенціяльних добродіїв до пожертв. При цій нагоді, однак, також треба зазначувати, чи вони, ці меценати, вже започаткували свої пожертви, і, якщо ні, то коли мають намір це робити. І слід також сказати, які суми грошей думають асигнувати на ці цілі. Це дуже важливий момент, якого не можна пропускати.

Моє прохання до авторів цих статтей виправити маленьку неточність, що пропозиції Є. Сумика, так як вони подані в статті М. Кушніренка, не були зроблені на згаданому спільному засіданні представників УМ і УІА, ані не було там згадки про другого мецената, якого д-р Цимбалістий називає „один член". Де ці історичні моменти відбулися, — мені невідомо, що, очевидно, абсолютно не зменшує величі їхніх обіцянок.

Меньше приємно було читати думки М. Кушніренка відносно податкових справ, а саме, кому — на його думку — належиться звільнення від податку, а кому ні. Це дуже сумний вчинок, який не повинен би бути реклямований у пресі.

Андрій Пащук
член Дирекції УІА
Кю Ґарденс, Н. Й.